

GAZETA POPORULUI

ABONAMENT
Pe un an . . . . . 150 Lei
Pentru oficiile publice 200
Pentru bănci 300
In America . . . . . 5 dolari

Gazeta iese în fiecare Joi.
Director:
OVIDIU HULEA

Adresa gazetei noastre este:
Alud „liceul „Titu Maloescu“.
Prețul unui număr 3 lei.

FLORILE DALBE...

Crăciunul, cu dragile lui colinde românești, să nu ne aducă numai zile de tihnă și îmbelșugare trupului, ci să aducă și sufletului nostru ospăț: credința, că Dumnezeu a fost în stare să-și trimită dacă a fost lipsă pe însuș unul născut Fiul său, ca să-l jertfească pentru mântuirea lumii.

Coborât în iesle, într-o noapte friguroasă, în peștera dela marginea Viflaimului, sărac El însuș, ca toată mulțimea de mucenici, care cerșitoria o milă dela Ceruri, Mântuitorul a venit, ca să scape lumea din inecul mocirlei în care ea se îngropase.

A venit și oricât ni s'ar părea de crudă soarta Lui, de-a muri răstignit între tâlhari, pe-atât de nestăvilită i-a fost puterea de-a birui și tot atât de vecinică i-a rămas și-i va fi împărăția și domnia Lui.

Mântuitorul a arătat prin viața și moartea Sa dumnezeiască tuturor, că adevărul de-ar trece, o clipă prin înghețul morții, el învie și birue cu biruință vecinică.

Toți cei cari mai așteptați o biruință a dreptății, a dreptulul vostru furat de ticăloși și farizezi, nu vă pierdeți nădejdea, va veni și pentru voi ziua biruinții depline, ori cât ați fi suferit în trecut și ori cât v'ați fi pierdut credința în biruința Lui.

Se va ridica odată ca un urlaș ce-și clătește făptura după o amară trudă, și stăpân odată nu se va mai robi nici odată de către nimeni depe acest pământ.

Dumnezeu însuș îl trimite, el îi dă puterea, el, îi poartă grija și el îl va pune odată spre închinare tuturor noroadelor și tuturor fiilor lumii.

De-aceea înseninați-vă privirea, cucerniciți-vă genunchii și lăsați glasurile voastre să se amestece cu acele ale copiilor și colindați cu ei colinda sfântă din strămoși rămasă: **FLORILE DALBE...** Ovidiu Hulea.

De vorbă cu sătenii.

Incă la sfârșitul veacului al șapte-sprezecelea poporul polon forma o țară mare și tare avea un rege viteaz și o armată bravă, care a scăpat Viena din mâna turcilor. Toți vecinii ei o cinsteau și se temeau de ea.

În țara aceasta domnea mare libertate, ba trebuie să zicem că era țara în care poporul avea cele mai mari drepturi. În sfatul țării pe care-l alegeau țărani poloni, dacă numai unul se împotriva la hotărîrea celorlalți, hotărîrea nu avea valoare.

Ce s'a întâmplat cu această țară? Țările cari o incunjurau, Austria, Prusia și Rusia, cari nu aveau parlamente, dar avea oameni de conducere buni s-au înțeles să slăbească aceasta țară tot mai tare și pe urmă să o împartă între ele.

În acest scop aceste țări au trimis în țara polonă oameni de ai lor, cari spuneau țărănilor poloni că domni lor ce mănă bani și că ei plătesc biruri

grele numai pentru că țara are prea mare armată, care costă mult și care nici nu e de lipsă. Pe lângă acestea Austria, Rusia și Prusia au început a lucra cu bani și le-a reușit să pună la cale o răscoală țărănească.

Răscoala a reușit și țăranul polon n'a mai plătit dare pentru susținerea armatei și tare se bucurau țărani poloni, că nu mai făc armată și nici nu mai plătesc dări statului.

Fericirea lor însă a fost foarte scurtă, căci Austria, Rusia și Prusia alât doar au așteptat. Au intrat cu armatele lor de odată de trei părți în țara pe care n'o mai apăra nimeni și fără a vârsa o picătură de sânge au împărțit-o între ele.

Odată cu luarea în stăpânire a țării, noii stăpâni au pus biruri foarte grele pe țăranul polon. Acesta a încercat să se răscole, dar răscoala a fost numai decât înecat în sânge de armatele străine și birurile au devenit și mai grele.

Peste 150 ani și-a plâns națiunea polonă și țăranul polon libertatea pierdută prin prostie, numai pentru că n'a voit să plătească dare și n'a voit să facă armată.

În acești 150 de ani de sclăvie grea poporul polon a suferit cumplit. Plătea dări atât de grele Nemților, încât nu îi rămânea nici ce să mănânce și trebuia să-și vândă averea pe care o cumpăra statul german și o dădea Nemților pe nimica. Nu'l mai lăsau Nemții pe țăranul polon nici să-și mai vorbească limba.

150 de ani a fost plină Europa întregă de Poloni, cari nu mai puteau trăi în țara lor și au luat lumea în cap, bocind prin cântecele lor jalnice soarta țării lor nefericite.

Războiul mondial a fost pentru ei; ca și pentru noi bun, căci i-a făcut din nou stăpâni pe țara lor.

Ce învățăm noi Românii din aceasta istorie adevărată și tristă a trecutului apropiat?

Învățăm următoarele:

a) Țara fără armată nu poate trăi, căci și noi suntem incunjurăți tot de dușmani, cari numai de frică știu. Dacă n'am avea armată și pe noi ne-ar împărți.

b) armata și toate cele de lipsă pentru apărarea țării costă bani și aceștia numai din dări se pot aduna. De aceea fiecare Român să știe, că cea dintâiu datorința către țară este a plăti darea.

c) Toți acei cari indeamnă poporul dela sate să nu plătească darea — *fie Români fie străini* — sunt cu toții vânduți, vecinilor noștri, Unguri, Bulgari, Ruși cari le-au umplut buzunarele; de aceea să ne purtăm cu ei cum ne purtăm cu toți trădătorii de patrie.

d) Mai cu seamă să fim cu băgare de seamă la străinii, pe cari îi știm cu toții bine cum ne jupuiau mai ieri alaltăieri și știm la ce să gândesc și azi.

Dela ei să nu luăm nici un sfat, fie el cât de bine uns cu miere. Datorința fiecărui Român bun este ca ori de câte aude că un străin vorbește rău de țara noastră și de slujbașii ei, să-l întrebe, că dacă aici e așa de rău, de ce nu pleacă din țară să ne lase în pace, căci noi am fi buni bucuroși să le plătim și cheltuelile de drum.

Este în urmă datorința fiecărui Român bun, să spună la slujbașii români și să trimită la prefectul județului înșfințare despre faptele acestor oameni.

Și mai este datorința fiecărui bun Român să fie mândru pe neamul și națiunea sa și să nu stea nici de vorbă cu străinul să îi dea să simtă fiecărui străin, că el Românul e stăpân în țara lui și cui aceasta nu îi place, poate și trebuie să plece.

Este și datorința noastră să avem încredere în conducătorii țării noastre pe cari ia ales Regele și poporul și să nu dăm nici o ascultare aceluia cari ne vorbesc de rău, căci aceștia au fost și slujile plecate a stăpânilor vostri de ieri: Acestia sunt aceia cari până la unire vorbeau cu pălăria în mână cu capul plecat

cu cel din urmă părgar ungur și astăzi cred că-și pot bate joc de conducătorii noștri, fără pedeapsă.

Noi nu vrem să ajungem sclavi și sluji din nou, cum au ajuns Polonii și cerem să se pedepsească la timp, și cât mai aspru trădătorii și uneltele lor.

Prefect Dr. Ioan Cușuta.

O povestire de Crăciun.

Pe dealul imbrăcat în cojocu-i alb două linii negre se apropiau una de alta, până când într-o învălmășală puternică se contopiră. Era o apropiere oarecum dorită, și o sforțare desnădăjduită — piept la piept... Pe cer se ivi o roșeață palidă. Era prima solie a dimineții, iar vântul aspru a dimineții aducea pe aripile sale melodia unui cântec de biruință.

Nemții erau bătuiți și alungați mult înapoi de pe dealul Măgurei...

După atâta timp ni se dădu și nouă în sfârșit vr'o câteva zile de repaus.

Primiram cu bucurie această veste, mai cu seamă că ne veni în ziua ajunului de Crăciun. După prânz primi chiar un ordin ca să plec cu oamenii cari mi-au mai rămas, în satul R... pentru a face încartuirea soldaților pe zilele de sărbători. Mi-adunai în pripă puținii soldați, și... când eram cu cetirea apelului, cari mai sunt și cari nu, mai pe sfârșite, veni și fruntașul Petrea lui Tudor, măhnit și cu o ciudă pe care nu o putea înghiți; într-o doară numai îl întrebai, ce are.

— S' trăiți, imi găsați sacul meu, pierdut acum două zile în retragerea de pe Gorgan, la un Neamț.

— Păi bine, n'ai decât se te bucuri.

— Să vedeți, imi mâncase Neamțul toată hrana primită atunci pe o săptămână..., și înghiți o'njurătură pe seama Neamțului flămând.

Am isprăvit apelul. Încălecarăm pe cai, și în pasul lor pornirăm la vale spre drumul care se pierdea mai în jos la cotitura dealului într'un câmp alb de zăpadă...

II.

Când prima presimțire a verii, trecea tiptil pe sub cerul senin de primăvară, atunci simți Anița, lui Ion, prima dată zvăcmirea puternică a inimei sale, și de-atunci pândea mereu cum se plămădește, sub inima ei, tot mai mult spre desăvârșire viața neștiutoare...

Și când seninătatea nopților de vară își împletea farmecul tot mai strălucitor din razele de lună, departe, dincolo peste munți se întâmplă ceva... bărbații plecau pe rând. Veni un ordin și plecă și bărbatul ei. Satul rămase singur, și căscioarele lui par'că se apropiau tot mai mult una de alta.

Soldați treceau prin sat cu cântece și flori...

Restul verii trecu încet și chinuitor.

Dar'... în tăcerea surie a toamnei, un singur gând aducea mângăere: vine... vine El, copilul, și în sufletul amețit de atâta groază, fața lui trandafirie și ochii lui frumoși senini, vor aduce nădejdea și bucuria mamei, iar răsul lui argintiu va destrăma tot mai mult acea tăcere apăsătoare...

Dar' în locul copilului veni altceva. Era spre iarnă, când veni cel mai puternic. Intrecu venirea copilului, a vieții. Veni știrea, că bărbatul ei nu se va mai întoarce, niciodată. Anița căzu jos leșinată. Când se trezi atunci simți că mai are o nădejde în viața aceasta: copilul. Și copilul tot mai mult se apropia spre lumina zilei. Era deja totul acoperit cu zăpadă, și munții imbrăcați într'un alb strălucitor își pierdeau vârfurile în zarea tulbure a zilelor de iarnă. Cerul era tot mai roșu, ca și când focurile îndepărtate s'ar apropia, tot mai mult. Bubuiturile tunurilor se deslușeau tot mai bine, Primiră și locuitorii satului R... ordin să se refugieze. Fiecare își ducea cu el ce putea. Fiecare își țara spre locuri mai cu multă liniște și siguranță, viața sa trecătoare. Numai Anița singură a rămas. În zadar au rugat-o femeile și bărbații, ea a rămas fermă hotărârii sale.

— Bărbatul meu a murit. Iar' cu copilul sub inimă nu mă mișc de aici, dacă s'ar

năpusti asupra mea întreaga împărăție a Satanei.

Nici o rugăminte nu a ajutat. Au plecat. Și Anița a rămas singură în poartă uitându-se în urma lor, iar' ultimele raze palide ale soarelui împleteau deasupra ei o cunună tăcută...

Sărbătorile se apropiau,

Peste tot era o tăcere încordată. Deodată se auzi deslușit prima bubuitură de tun. Apoi mai multe. Artileria încetă, și întregul văzduh se umplu de furia unei învălmășeli nedeslușite, iar moarte trecea rânjind pe câmpiile albe pătate cu sânge... Încet, învălmășala se pierdu tot mai mult în depărtare, până când tăcerea își reluă iar locul său...

Nu se mai auzea nimic.

Anița plecă spre marginea satului, ca să aprindă, la crucea ce era așezată în marginea de din jos, niște lumânări — era doar spre seara Ajunului.

O fierbințeală îi arde tot trupul. Picioarele îi slăbeau mereu încât trebui să se razime de un gard, Dar totușa ajuns cumva. Aprinsese lumânările aduse cu ea, și începu să murmure printre buze o rugăciune. De abia mai stătea pe picioare. Dar' cu o voință încordată își sfârși rugăciunea. Când să se întoarcă înapoi spre casă, o durere tăioasă îi cercui mijlocul și căzu jos.

— Dumnezeu, nu!... Aici în zăpadă în ger, nu!

Cu o încercare desnădăjduită se țără spre marginea drumului. Un staul era la marginea satului. Cu o ultimă sforțare se țără până la staul, împinse ușa și intră înăuntru. În urma ei ușa se trânti înapoi, și zgomotul produs de ea se pierdu peste câmpiile învăluite în giulgiul alb al morții.

Tăcerea nopții nu era turburată de nimic. Prin sat, doar, câte-un câne rătăcit se mai furișea pe ulițele tăcute. Și par'că prin tăcerea adâncă, — de undeva departe — se strecurau spre cerul nevăzut psalmuri de biruință...

III.

— Petre!

— Ordonăți.

— Treci înainte, și dacă observi ceva, te 'ntorci și-mi raportezi. Noi venim încet în urma ta.

— Am înțeles. S' trăiți!

În seara aceea rece și tăcută, ceva ne apropia mai mult unii de alții. Mergeam numai în pasul cailor. Ceva din domeniul superstiției din copilărie ne predomina sufletul.

Apoi rând pe rând amintiri noi și vechi începură să-și facă apariția printre multe gânduri.

În anul trecut pe vremea aceasta eram acasă, fericiți... și veneau colindători...

O tăcere surprinzătoare ne învăluia pe toți.

De-odată Petrea se re'ntoarse, și din fuga calului se opri, raportând:

— S' trăiți, la marginea satului R... se văd niște puncte luminate.

— Bine, treci în rând.

— Dumnezeu e cu noi. Băeți înainte, le zisei.

Și încet ne apropiarăm tot mai mult de sat. Cu răsuflarea reținută, străbăturăm cu vâzul zarea tulbure și cu greu, dar totuși am deslușit că sunt niște lumânări aprinse la crucea din marginea satului.

Când am ajuns am descălecat, și soldații mei cu căciulile în mâni se adunară în jurul crucii. În jurul nostru, departe în noapte, zăpada strălucea. În lumina palidă a lumână-

rilor aprinse, Mântuitorul cu fața îndurată privea spre cer.

— Dumnezeu e cu noi- Cauza noastră e sfântă băeții...

De undeva, dintr'un loc închis, se auzi par'că ceva.

— Vine de-aici din staul — zise un soldat.

— Luați o lumânare aprinsă și înainte să vedem ce e — le zisei.

Am ajuns la staul. Într'o clipă ușa a fost deschisă. Intrarăm dar... îndată ne-am oprit locului ca țintuiți. În fundul staulului, lumina slabă a unei lumânări, stătea în feșele copilului, iar mama lui, zâmbind, aplecată de-asupra lui.

Nici unul dintre noi, n'a scos un singur cuvânt. Soldații pe rând își plăcară capetele în jos și..., șoapte line de rugăciuni învăluiau, pe nesimțite, pe mamă și copil.

Și pe când de pe buzele soldaților mei se desprindeau rugăciuni fierbinți, mie glasul amintirilor din Copilărie imi șoptea încetisor: e noaptea Ajunului, când vin colindătorii...

Cortolan Bărbat.

Voevozii români.

IV.

Avut-a țară noastră domni biruitori, mai viteji ca domnii altor neamuri, stăpâni ce au știut păzi și apăra hotarele țării, invingători ce au scris în cartea mare a popoarelor cu slove de aur numele de Român.

S'au părăndat pe tronurile principatelor voevozia a căror nume a străbătut întreg pământul și a adus laudele lumii și închinarea popoarelor în fața neamului nostru.

Noi nu ne cunoaștem îndeajuns, ar trebui să citim mereu evanghelia trecutului românesc, fiindcă numai cunoscând faptele trecutului ni vom putea trăi pentru viitor.

Să desfacem cartea trecutului și hârtia cu slove roase de vremuri ne vor aminti tot chinul și durerea prin care trecură cei ce pentru noi și-au adus jertfa pe altarul patriei viața lor.

Mircea cel Mare.

După Basarab, în Muntenia ajunge la tron un înțelept între înțelepți, un mare luptător; un cumpănit om, care niciodată nu face un lucru cât de mic înainte de-a se sfătui cu cei ce-i avea în jurul lui.

Între oameni lui pașnic, liniștit, gata să ajute pe oricine, în viață priceput; în războaie neînfrânt, nebiruit. Așa era Mircea Vodă Domnul Munteniei.

Pe vremea lui Mircea Muntenia se întindea din grănitale Severinului și până la Marea Neagră, Tot la Muntenia ținea atunci Dobrogea apoi partea de jos a Basarabiei ocupată mai înainte de Tătari și alte neamuri sălbatice.

În acest timp Turcii cari veniseră nu de mult în Europa își întideau hotarele țării lor tot mai mult și mare groază vărau în popoarele creștine ce erau așezate în jurul hotarelor țării lor. Creștinii, așa, se gândiră să se unească toți într'o singură oaste și astfel să plece contra Turcilor. În fruntea Creștinilor uniți stătea Lazăr voevodul Sârbilor. În oastea creștinilor se aflau numeroși Români, cari — se spune — au dat dovadă de o viteză cum nu s'a mai văzut până atunci... Cu toată vitejia creștinilor însă, oștile turcești au eșit în vîngătoare. După bătălia dela Cosova Turcii biruitori s'au făcut stăpâni peste înreagă Serbia și așa grănițele împărăției lor se întindeau aproape de hotarul țării noastre la Dunăre. Trecură câțiva ani dela bătălia unde Creștinii au fost înfrânți de Turci. Acum Turcii se gândeau să pună stăpânire și pe țara românească și așa apoi împărăția lor să fie fără pereche în lume. Numai cât lucrurile nu se petrecură chear pe placul Turcilor. Poate păgânii nutriți numai cu gândurile de-a stăpâni, uitau că pământul țării noastre era stăpânit pe-atunci de un voevod cu numele Mircea, căruia chear străinii îi ziceau „Cel Mare”.

Pentru a-și duce la îndeplinire gândurile rele, Turcii au trecut Dunărea în Oltenia și se îndreptau spre Craiova.

Lumea întreagă credea că Românii vor fi supuși, ba alții îl sfătuiau pe domnitor să se supue de bună voe decât să se împotrivescă zadarnic aducând jaf și jale în țară prin nesupunerea lui.

Mircea războinic cum era nu credea așa

cum gândeau ceilalți. El avea mare încredere în ostașii săi. De aceea și-a adunat oștirile și a plecat să-i întâlnească pe Turcii ce se apropiau fără teamă și fără să se gândească la vreun rău, de Craiova.

Dela Craiova nu departe se întindea localitatea numită pe-atunci Rovine... Turcii au poposi aici în niște locuri mocirloase, pline cu stuf, locuri ce erau cunoscute numai de ostașii lui Mircea și domnitorul se gândi că aici ar fi potrivită întâlnirea cu Turcii. Așa a fost. Românii ajunși în apropiere se năpustiră asupra Turcilor, oștile se încăerară și a fost o luptă cu vărsare de sânge, cum nu poate așterne pe hârtie în slove mâna omenească! Sultanul și conducătorii oștilor s'au înspăimântat grozav, nu auzeau decât urlete și întreg pământul era acoperit de morți.

După cum spun cei vechi, „nici soarele nu se vedea de mulțimea săgeților. Dacă au văzut Turcii că nu-i de-a sta în fața oștenilor români, cari luptau ca lei, în frunte cu comandantii lor au luat calea în toarsă spre Dunăre, Mircea însă nu i-a slăbit, i-a ajuns din urmă și i-a făcut să treacă peste apele Dunării altfel decât au venit.

Învingerea lui Mircea de toată lumea creștină a fost sărbătorită, iar domnitorul român înălțat alături de cei mai viteji regi ai lumii.

După câțiva ani creștinii și-au unit din nou puterile și plecară contra Turcilor. În oastea creștină era acum și armata lui Mircea Biruitorul. Lupta între creștini și Turci s'a dat la Nicopole. Au luat parte la luptă nu numai creștinii din jurul țării noastre dar veniră în ajutorul lor și creștinii din apus: Francezii, Italienii și Nemții. În bălta asta creștinii au fost bătuți a doua oră, fiindcă Francezii preau însuflețiti nu au mai ascultat sfaturile înțeleptului Mircea care cunoștea mai bine ca ori care altul firea Turcilor ce nu prea se pot lauda cu vitejia lor.

La sfârșit numai după ce lupta a fost pierdută, își dederă seama creștinii că prețuște sfatul și vitejia lui Mircea.

Mircea cel mare era om liniștit și nu pleca la luptă contra altor nemuri decât atunci când dușmanii îl sileau, năvălind pe pământul lui. El totuși ar fi vrut să aibă pace în țară și era un domn ce s'a îngrijit mai mult ca oricare altul de bunul mers al lucrurilor de economie și negoțul țării.

Mircea avea un suflet credincios, a zidit mai multe biserici, dintre cari bozia e foarte frumoasă și astăzi încă cu zidurile ei amintesc numele marelui voevod.

Așa a trăit Mircea până la adânci bătrânețe... Târziu apoi când și el era slăbit de muncă și când și-a dat seama ce slabi sunt creștinii cu cari s'a înpretenit s'a gândit să facă pace cu Turcii, ca țara după moartea lui să fie liniștită.

A și făcut o învoială cu Turcii, ca el să le dea în fiecare an 3000 de galbeni, în schimb însă Turcii să nu aibă nici un amestec în țara românească, Cărând apoi după această învoială Mircea muri.

Așa erau vremurile pe atunci, trebuia să plătești pentru a stăpâni pământul frământat cu lacrimile părinților tăi, trebuia să te închini neamurilor venetice pentru a stăpâni brazda de pământ de care îți era legată soarta...

Așa au trăit strămoșii noștri cei ce azi stăpânim pământul lor să învățăm a prețui libertatea!

(Va urma) Jon Raftiu

In orașul Măririi

— povestire —

Se lăsau umbrele și soarele se pierdea după turnurile sclipitoare... doi drumeji se opriră la porțile cetății...

Păreau osteniți și sub povara trudei se odihniră pe peatra așezată lângă poartă. Drumul lung și greu le înălbi vestmintele cu prași în ochii lor. Îngrijorarea tremura în undele aureolei sfințitului... Ajunseră târziu și-acum așteptau să se deschidă porțile... Josif cu glasul blând mângăia suferințele fecioarei... dar sufletul-i îngândurat se frământa în grijă; cine știe va găsi un adăpost, unde să-și omoare truda, unde să uite oboseala drumului.

Și lemnarul din Nazaret privea cu milă chipul fecioarei ce venise în Betleem să se înscrie în rândurile celor ce nu o cunoașteau...

Porțile s'au deschis și drumejii plecară pe ulița largă către casa oaspeților. Pasul lor era slăbit și gândurile lor se frământau în îngrijorări pline de teamă și frică.

Vor mai găsi loc? Avea-vor adăpost ori vor rămânea pe drumuri în greul nopții. Cetatea gemea de lume, drumejii se apropiară. Nu mai era loc, erau prea mulți cei veniți mai din vreme, Josif cu Maria nu mai aveau loc.

Erau prea mulți cei cari cereau adăpost. Drumejii se priviră cu teamă, apoi plecară pe o uliță scundă, cu case mici; ușile erau încuiate și nu se deschideau.

Apucară pe o altă uliță, oboseala și truda le îngreună pasul și fecioara cu ochii în lacrimi privea la tovarășul ce nu-i putea da ajutor. Ajunseră la o zidire din marmură strălucitoare, ferestrele aruncau flacări de lumină și peste ziduri străbăteau cântece de veselie... Acolo se adunară mulți oameni cu vestimente strălucitoare; stăpânii aurului, stăpânii lumii.

Josif bătu în poartă și ceru adăpost. Veniră slujitorii și când au văzut vestimentele prăfuite ce acopereau trupurile truditorilor drumeji; îi alungară.

Josif cu Maria au plecat, pe alte drumuri, bătută la alte porți, la alte case și ușile se închideau în fața lor; pentru dulgherul din Nazaret nu era un colț, un adăpost...

Fecioara îngenunche și din sufletul-i înțepit de dureri se înălță a rugă fierbinte către ceruri.

Plecară apoi spre marginile cetății. În fața lor se deschideau câmpurile scaldate în lumina de argint; seninul cerurilor lor presăra flacări de lumină în calea lor...

Într-o peșteră era lumină... Josif arădă Mariei, și o rază de nădejde străbătu sufletul lor...

Din cetate se auzeau cântecele celor ce petreceau și din peșteră străbăteau fășii de flacări mântuitoare.

Drumejii se îndreptară spre peștera luminată și ajunseră într-un staul presărat cu paie... Aici se odihniră... Josif făcu Mariei un adăpost din paie calde și Fecioara în așternutul de paie își alină durerile și chinul.

Nu trecu mult și din ceruri se auzeau cânturi de mărire; peștera era scaldată în lumina strălucitoare și dela răsărit veneau să se închine împăratului trei crai ce aduc daruri; aur, smirna și tămâie.

Templele păgâne se dărâmau de teama morții și cântecul biruinții cu slovele-i mântuitoare șesea peste cetatea Betleemului povestea mării, bucuria izbăvirii, veselia răscumpărării... Ion Raftiu.

Răvașul Săptămânii.

În sfatul țării se duc mai departe discuțiile la scrisoarea regelui. Incheindu-se aproape anul corpurile leguitoare sunt ocupate cu întocmirea bugetului pe anul viitor, adecă cheltuelile ce trebuiesc acoperite.

Săptămâna trecută Dl. Manoilescu subsecretar la ministerul de finanțe, a ținut în parlament o foarte frumoasă vorbire în care arată noul fel de-a se conduce guvernul Dlui Averescu.

Legile ce se vor aduce de guvern, vor fi toate spre binele și întărirea țării. Dl. General Averescu, primul nostru ministru, își înțelege sarcina grea ce o are și va lucra întru toate conștencios și cu bună credință pentru mulțime.

După vorbirea Dlui Manoilescu unii au înțeles altfel cele spuse de Dsa.

Se vorbea într'adevăr de o încheiere într'un singur partid, a partidului național, țărănist și averescan. Oricum această încheiere spuneau unii, trebuie să se facă, prin ea fiind mult întărit un guvern ce conduce frânele țării. Nu știu ce s'a mai ales cu această unire știu însă un lucru că guvernul de-acuma, de sub conducerea Dlui Averescu, se va în voi la aceasta când prin ea s'ar desăvârși munca pornită pentru înălțare.

Mussolini primul ministru italian, vorbind despre pacea lumii a spus că numai atunci aceasta va fi întărită, când se vor rupe dușmăniile între neamuri și pentru această spune dânsul e o mare lipsă ca Franța să facă legături de prietenie cu Italia.

Pasici, în testament a lăsat ca la Belgrad să se rădice o statuie țarului Nicolae II-a.

Parlamentul Jugoslaviei a trimis o scrisoare de mulțumire, parlamentului român pentru părerea de rău ce a arătat-o țara noastră la moartea lui Pasici.

Sfatul Națiunilor dela Geneva, a sfârșit lucrările pentru desarmarea Germaniei și aceasta acum va fi complet desarmată. Se știe că ultimii ani Germania se înarma pe sub acuns, parcă ar fi fost vorba de un nou războiu.

Guvernul din Litvania a fost răsturnat în urma unei neînsemnate revoluții. Președintele acestei republici împreună cu guvernul a fost arestat. Se va alege acum un guvern pentru câtva timp până la întocmirea lucrurilor mai potrivit.

Guvernul din Germania a fost răsturnat. Se spune că Dl. Stresemann ministru al afacerilor streine, orice guvern va veni va rămânea la locul său.

Președintele republicii germane a chemat la el pe toți conducătorii partidelor din Germania pentru a vedea cari sunt gândurile lor acum când trebuie un nou guvern.

Sănătatea M. Sale Regelui, merge spre îmbunătățire. Doctorii cred într'o însănătoșare deplină.

Marți au fost primiți la ministerul instrucțiunii publice de Dnii ministrii Goga și Petrovici, delegații studențimii, cari aveau să spună neajunsurile acestor tineri cărturari. În acest scop au prezentat Dlor Ministrii un memoriu. Dlor au spus că vor cerceta neajunsurile și întrucât le stă în putință vor îndeplini cererile studenților.

Invățăături.

Așa fac oamenii cei înțelepți, când cunosc că i-a amăgit cineva odată în vr'un chip, altădată nu-i mai poate înșela, măcar de ar fi mii de meșteșuguri, căci atunci mai tare se păzesc și se feresc.

Așa sunt unii oameni, cari au câte ceva dobândă și umblă s'o înmulțească fără voia lui Dumnezeu, pierd și cât li se pare că au în mâinile lor.

Cunoașteți cea mai eficientă mașină de scris din lume? Dacă nu, veniți până la prăvălie

WIEDER

ori dacă stați în Provincie trimiteți o scrisoară și veți primi prospectul gratuit. Tot aici se găsesc toate obiectele de electricitate, ca fier de călcat, samovare, aranjări de sonerii etc. Aici se află și piese pentru Radio, cu prețuri reduse

ADOLF WIEDER mecanic
Atud. Str. Avram Iancu 49.

Vise de Ajun.

(din războiu)

I

S'a lăsat demult amurgul și din bolta mohorită,
Câte-un fulg ușor se cerne peste lumea așipită.
Pela geamuri mici și scunde câte-o zare licărește,
Iar pe ulița pustie tot mai mult liniștea crește...
La căsuța peste vale zarea parcă-i mai sfioasă,
Cumpăna dela fântână cântă a lene, somnoroasă,
Căci un vânt de miazănoapte s'a pornit la colindat,
Că-i ajunul și încă nimeni nu-l vesti'n lăcutul sat...
...În căsuța peste vale, în căsuța nou spoită,
— Cu ștergare, blide, cane și icoane vechi gătită —
Stă la vatra cu jăratec o nevestă ngândurată
Cu'n copil drăguț în brațe, iar de doi încunjurată.
Sunt spălați, găliți drăguții cu cămăși lunguțe, albe,
Iar fetița—cea mai mare— la gât are-un șir de salbe.
Ea le-a spus un basm pe semne, căci copiii fac și-ascultă,
— Fiecare are'n mână câte un măr și câte-o turtă —
Ea le-a spus „că între ieslea dintrun grajd în așă seară,
Se va naște-Acel ce'n lume va aduce pacea iară,
Și c'atunci și dragul tata, dus în tabără, deparle,
Se va reîntoarce-acasă...” Însă plânsul o răsbate...
Tace-apoi. Neștiutorii tot senin și fără gânduri,
Urmăresc cum roade focul bucățelele de scânduri...

De căldură și de trudă cel mai mic adoarme'ndată,
Doarme dus — și-i pică mărul și turtița lângă vatră,
Ea tresare — zece ceasuri — se ridică ncețișor
Și-și așează'n patul moale pușor de pușor.
Face-apoi la fiecare câte-o cruce — și-i sărută,
Iar când dorm le ia din mână mărul ros și mândra turtă...
Pe jăratec pune vreascuri, stinge lampa și se culcă...
— Vai, de-un au și jumătate decând jalea o usucă,
Decând a plecat la oaste și iubitul ei bărbat
Și nici vine, nici nu-i scrie — ruga'n slăvi nu s'a'nălțat.
Ce ajun! întreaga lume ce pustie-i cernită,
Iar ea-i singură sărmana parcă'n veci n'a fost iubilă,
Parcă tot ce-a fost odată, a fost vis frumos și sfânt,
Dar pe care-l spulberase ca pe-o frunză-un aprig vânt...
„Ce fac oare cei din taberi? Dar Ionică mai trăiește?
Ia fi frig și-ascultă-afară cât de aprig viscolește,
Și-i târziu — dar la ferestre nu s'aude vre-o colindă...”
Lung se'nchină...

Fără veste vine somnul s'o cuprindă.

Sus, pe culme o femeie se zărește cum se duce,
Nu-i nici drum, nici cărăruie, iar zăpada-i mare, luce,
Ger cumplit și'n jur pustiul tot mai larg se întindea,
Viscolul întreg omătul drept în ochi îl aruncă...
Tot mai greu pareă suișul, iar troienele creșteau —
Și-ale dorului ei aripi, tot mai mult se reșchirau...

Întro vale-adâncă largă, tabăra doarme trudită,
Stă femeia — și-apoi cată jos pe neaua'nțelenită,
Printre miile de oameni ea pășește ncelinel,
Supta-i inimă șoptește că pe-aici va fi și el.
Ea tot cată făr'astâmpăr, toată tabăra-o răsbate
Și un fior și-amar și dulce biata inimă-i străbate.
Dar... abia de-i vine-a crede ce-i văd ochii într'un șanț...
El, Ionică — și-unde doarme — vrea să-l scuture de braț,
Dar din munții albi un sgomot tot mai viu se deslușește
— Ea-și dă seama că-i în lagăr și că tunul bubuește...
Vrea să plângă, vrea să-l sirige și s'apleacă să-l cuprindă
Dar nevasta se trezește:

Doi copii la geam colindă...

II

Colo'n tabăra trudită s'a făcut acum liniște —
Doar un vânt tăios de munte vine brazii'nalți să-i miște,
Obosit de-atâta răcnet amuși pe-o clipă tunul —
Ori bagseama ști și dânsul că azi prăznuim Ajunul?!
...Lâng'un foc ce-i spre sfârșite, rezerviștii se'ncălzesc,
Sunt Români delângă Someș, — chiar de-ajunuri povestesc,
Povestesc de-o să-i mai vadă pe aceice i-au lăsat
De un an și jumătate? — și că oare ce-i prin sat?
...Cum era pe vremi Ajunul, cum își petreceau voinicii,
Cât de viu le cântă'n suflet și azi sunetul muzicii...
Cei holtei cu ceterașii se duceau la colindat —
Oare cum e azi ajunul, azi, când ei lipsesc din sat?
Dor nețarmurit le vine de nevestă și copii,
Și pe barbele-aburite le cad picuri argintii...
Cât ar da pe-o clipă măcar să se vad'acum acasă,
Să-și astâmpere din dorul care sufletul le-apasă,
Câți din Ei decând veniră dorm sub glie'n altă țară,
Deci se'ntreabă fiecare de-or fi toți și mâine seară?!
— Sunt trudiți de cruda luptă peste care au trecut,
Toți se'nchină — fiecărui i-e l'ntoliul așternut...
Zgriburiți, cu arma'n spate chiamă somnul să-i aline,
— Dar de-o jale fără seamăn le sunt inimile pline...

În căsuța peste vale, în căsuța nou spoită,
— Cu ștergare, blide, cane și icoane vechi gătită —
Șed la masa albă plină cu mâncări aburitoare,
Un bărbat și o nevestă frumușică ca o floare...
Lângă ei trei ingeri soro, ingerași în adevăr,
— Fiecare are'n mână câte-o turtă, câte-un măr —
Sunt spălați, găliți drăguții cu cămăși lunguțe, albe,
— Iar fetița — cea mai mare — la gât are-un șir de salbe...
Ce nespună fericire-i în căsuța peste vale —
Dumnezeu le-a dat pe semne toate darurile Sale.
— Dinspre sat vin unde clare de colinde trăgănite
Și la fiecare casă geamurile-s luminate...
Din văzduhu-adânc și rece stelele zimbesc smerite,
Pare-că acum și ele se simțesc mai fericite...
...Scârțâe prelung porțița dinspre drum și'n bătătură
Pași s'aud cum se apropie de a căsuți prispă sură...
— Ei, auzi?

— Colindătorii, doar azi prăznuim Ajunul...

Se trezește rezerviștii:

Sus, pe dealuri, urlă tunul...

Livia Hulea-Rebreanu.

AJUN

Și iarăș mă ineacă jalea și'n acest sfânt și pacinic Ajun...
Iarăș mi se umezesc ochii de lacrimi, căci sufletul mă orice
înapoi spre alte ajunuri, când mă întorceam și cu „acasă” dela
școală, în satul meu drag, la scumpii mei părinți și frați la
oamenii din sat, la toată bucuria fără seamăn în care mi se
scâldea sufletul în fiecare Ajun...

Ce frumos și ce curate tremură glasurile argintii ale copiilor
în „Mărire'ntrucele'nalte,” câtă mulțumire duceam și eu în
traista ce se târa pe jos, în colăcelul primit, în creițarul adunat,
sau în mărul roșu, pe care vecine prevăzătoare îl păstrau în
pivniță, pentru seara de Ajun, când le mergea la colindat și
„domnișorul popii”.

Pare că nu le-am trăit niciodată... Parcă aud un copil
orfan ce spune o poveste peste măsură de jalnică, par'că el se
ineacă în sughițuri din când în când și nu mai știe și nu mai
cunoaște nici o casă din satul unde era atâta fericire în fiecare
Ajun.

Fulgii de zăpadă cad tot mai mari și mai viscolosi pe drum,
ochii mei loviți nu mai văd, mă buimăcesc cu desăvârșire și'n
întea ochilor sufletului meu crește fără margini o pustie uriașă...
nimic nu se mai vede pe ea... nimic... nimic...

Doar trei schelete roase de cruce și trei mobile de pământ
întroenite cumplit se mai ridică și eu înțeleg tot amarul vieții
mele și toată crucea ce mă doboară la pământ... că nu mai
am părinți... și la noi în sat ar trebui să colind la morminte...
și mi se rupe sufletul de durere și mă mângăie cu lacrimi amare,
căci singure ele mi-au rămas mângăire, în clipa această pe pământ.

Ovidiu Hulea.

Scrisoare despre partide și politică...

Cei vechi, mai ales Grecii și Romanii, socotiau „politică” drept una din cele mai însemnate îndeletniciri ale omului și ale popoarelor, pentru că prin politică și prin legile aduse de conducătorii statelor, se apăra viața avuții și mai ales drepturile omenești, și ce ocupațiune mai frumoasă s'ar putea închidui decât apărarea și orânduirea dreptului obștească — a dreptului tuturor.

Aș dori să fiu crezut că eu vreau să fac politică în acest înțeles; că nu caut nici o răsplătă și nu vreau să amăgesc pe nimeni că nu doresc și nu voi primi să fiu urmat de nici un om, care vrea sprijinul meu numai pentru sine și pentru folosul său, că nu voi rămânea în tovărășia nimănuia care ar vrea să stîrbească din drepturile cele mari și sfinte ale mulțimii.

Aș dori deci să fiu crezut, că nu voi suferi în jurul meu nici o nedreptate, din partea ori cui s'ar încerca și voi fi în stare să mă las părăsit de toată lumea chiar, dacă mi s'ar cere pentru adevăr și pentru dreptate,

Oamenii dela sate, nu din unul ci din zeci de sate, mă caută de-o vreme încoace foarte des: toți îmi cer ajutor și'n treburile și'n necazurile lor cele mari, ca și în cele mai mici.

Martori îmi sunt țărani din Aiud, Măgina, Ciumbud, Sâncraiu, Gârbova de jos, Beldiu, Stremțiu, Teiuș, Galda de jos, Cetea, Ponor, Râmeț și atâtea altele, că întotdeauna am ascultat cu bunăvoință toate plângerile și unde am putut ajuta dela mine am făcut-o iar unde ar trebuit să rog pe alții, am alergat și-am trudit să câștig toate drepturile pentru scumpul meu popor român, dela sate, năcăjit amar și-atât de lipsit de ajutor.

Eu cunosc dorințele satelor însă numai din spusele unui singur om, care vine de se plânge în numele mai multora; nu zic, că oamenii n'ar spune adevărul, fără părtinire pentru unul sau altul, dar totuși dacă odată mi-am pus în gând să viu în ajutorul satelor, de ce n'aș cere oare sătenilor, să mi să aducă totdeauna scrisoare în numele cui vorbesc și dorința cui este talmăcită de omul care mă cercetază! Oare e dorința întregii comune și schimbarea ce mi se cere este oare spre folosul obștească sau numai pentru binele și folosul singuraticilor și spre supărare celorlalți! Pentru că eu nu vreau să fac absolut nimic ce n'ar fi spre folosul obștească, ci ar fi spre îngâmfarea sau ajutorarea numai a unui partizan al meu.

Care ar fi atunci oare mijlocul prin care aș putea încunjuia supărarea oamenilor pe mine și bănuiala că fac cutare sau cutare lucru numai ca să-mi răsplătesc sprijinul vreunui prieten și să nedreptătesc pe vre-unul din vrăjmașii mei...

Mijlocul ar fi acesta: toți oamenii, cari au încredere în mine și cari vreau să facă de aici încolo politică cu partidul meu și cu mine, să se strângă la oaltă, să se formeze în comitete și să mă înștiințeze și pe mine să viu în mijlocul lor, să le împart în persoană bilete de membru, să-i cunosc pe toți, ca la vreme de lipsă să-i ajut și eu cu tot ce e după lege.

Inscrierea ca membru mă întărește și pe mine și cu cât voi avea mai mulți plugari, cari își pun încrederea în mine, cu atât și glasul meu și cuvântul meu va fi mai respectat și ascultat de către cei în mână cărora se găsește puterea.

Iată deci ce aștept eu dela prietenii mei să nu se sfiască a spune fără încunjur că sunt partizanii mei.

Ei vor avea multe foloase, aș putea zice, toate foloasele cele după lege din prietenia lor de azi cu mine, în schimb eu și partidul meu vreau să am asigurat ajutorul lor pentru viitor, atunci când vor veni alegeri noi.

Știți bine, cu toții, că cele mai multe lucruri ce-mi cereți sunt să vă câștig dreptatea din mâni hrăpărețe, îmi cereți deci luptă, și știți bine că cei răi cu toții vor da mâna împotriva mea.

Pe cine să mă răzim în ceasul, când nu vom mai avea puterea, dacă nu pe cei mulți, pe cari i-am ocrotit azi, cărora alerg din tot sufletul să le câștig dreptatea!

Plugarii mei știu că lupta mea aduce roade, știu că inima mea este curată! Întreb

pe toți cari mă cunosc:

Vrednicesc eu sprijinul fraților plugari?!

Dacă da nu mai stați nici un moment la îndoială! Organizați-vă în comitete sub conducerea mea. Chemați-mă și voi veni cu drag în toate satele, unde este o lacrimă de sters, un strigăt de ajutor, o dreptate de împlinit și de ridicat mulțimea cea nerăsplătită încă a iubitului nostru popor dela sate.

Să fie într'un ceas bun și spre folosul tuturor!

O. Hulea.

Floarea Munților.

— Povestire de Ion Rațiu. —

Era într-o noapte de primăvară. Orașul părea pustiu și în jurul închisorii zidită din peatră ojelită lângă marginea râului, nu se mai auzea nici un șgomot, nici o mișcare nu mai trezea liniștea nopții. Unda râului scaldată în mulțimea razelor ca într'o pânză de argint, își frământa în murmur cântecul și mireasma florilor de salcâmi sădiți pe țermuri își pătrundeau cu dulceața-i amietoare toate simțurile.

Era liniște... Parcă dormea totul într'un somn al firii nesfârșit și dulce. Închisoarea zidită pe țermul râului, la depărtare de alvie numai cât trece drumul așternut cu piatră, își înălța vârfurile înegrite cătră nouri și își scâldea în strălucirea apei scheletul mohorât.

Vremea era târzie și poate paznicii închisorii vor fi așipit de oboseală. Ferestrele peste tot erau întunecate, pără lumină, numai în partea de sus a clădirii, la cele două ferești mari și fără zăbrele licăreau fâșii de lumină și dacă priveai mai bine printre fâșiile ce răsăreau când mai puternice, când mai slabe; ai fi zărit figuri de oameni cum se mișcă în lungul și latul închăperii. Acolo se ținea sfat între mai marii închisorii; din când în când glasul celor ce sfătuiau ajungea până la urechile unei bătrâne ce ascunzând ceva sub haina-i neagră sta pitiță sub zidul închisorii;

— Vom sfârși cu el și cât mai în grabă, se auzi glasul unuia dintre judecători.

— Așa vom face, omul nostru va pătrunde des de dimineață la osândit... câteva lovături și îl va omori și am scăpat de „valahul” căruia îi spun Regele Munților. Așa vorbi al doilea judecător. Bătrâna ce aștepta sub zidul închisorii lângă o fereastră zăbreliță, nu mai auzi nimic. Ceva mai târziu s'a stins și lumina și totul căzu din nou într'o liniște grea. Bătrâna noastră mai așteaptă puțin, apoi se furisă pe lângă zid până ajunsese la o altă fereastră fără geamuri, împietită însă cu zăbrele tari. Aici se opri, se uită împrejur, își încordă urechile, dar nu văzu și nu auzi pe nimeni. Atunci s'a aplecat puțin și șopti încet și cu teamă:

— Am venit...

— Te așteptam, se auzi un glas tot așa de slab din închisoare.

— Astăzi trebuie să ieși, Ungurii s'au sfătuit să te omoare, apoi aruncă printre zăbrele un topor de fier, ce până atunci l-a ținut ascuns sub haină. Un oftat de ușurare a ieșit din pieptul celui din închisoare, apoi se auziră ciocănituri infundate și peste puțin două zăbrele erau rupte lăsând în locul lor, o spărtură cât ar fi putut trece un om mai subțirel. Femea îmbrăcată în negru s'a departat câțiva pași și cu privirea-i în zece părți aștepta.

Deodată pe fereastra unde ea aruncase toporul, răsări un cap, cu plete lungi, negre, apoi umerii și nu peste mult, un om în floarea vârstei se apropie de bătrână, o îmbrățișează și printre lacrimile ce-i curgeau siroae îi spunea:

— Mamă! îți mulțumesc mai scăpat.

— Acum să fugim, copilul meu încă nu ești scăpat, să mergem până mai avem timp să nu se trezească străjile.

Plecară și când se revărsau zorile au ajuns într'o căsuță acoperită cu pae la marginea satului așezat sub poala unui deal... Încă nu se vedea bine; bătrâna aprinse lampa spânzurată de tavan, apoi se așezară pe scaunele așternute cu covoare românești, se priviră lung și începură a plânge ca doi copii.

Bătrâna avea fața brăzdată de multe suferinți, ochii adânci și buni și părul presărat cu argintul anilor mulți și grei.

Tânărul ce era să fie osândit la pieire, purta plete lungi negre, în ochi-i întunecați citeai o lume de înțelepciune, în brazdele de

pe frunte vedeai calvarul suferințelor lui, mai ales că avea hainele, numai zdrențe și fața-i era îngălbenită ca de mort... Acesta era Avram Iancu, regele munților și bătrâna căreia el îi spunea, mamă, era mama celui mai bun prieten a lui Iancu; Vlăduț care cu câteva luni înainte a fugit de groaza Ungurilor nu se știe unde. Aceștia erau mama și copilul, una își plângea fiul plecat în lume și celălalt libertatea lui și a celor ce în el și-au pus cele din urmă nădejdi.

— Ce mai vești în țară mamă Cornelia, întreabă Iancu pe mama lui Vlăduț.

— Rău maică. — Vlăduț a plecat, de două săptămâni nimic nu mai știu de el...

— Dar unde-i Ileana... ori poate încă doarme dincolo? mama lui Vlăduț își șterse lacrimile, îl privi pe Iancu în ochi cu milă și plină de durere'n glas îi spuse:

— Nici pe ea nu o mai am. — Am rămas singură; sârmana copilă abea avea 15 ani. După ce nu se mai știa nimic de Vlăduț, după vrea 4 zile, mă trezesc într'o dimineață cu doi jandarmi; veneau cu poruncă să mă ducă loc judecată. Nu le-ar ajuta D-zeu, că din ceasul acela nu mi-am mai văzut copilă. Am plecat și Ileana a rămas singură acasă. Mă ținură blestemații acolo, o săptămână în șir, crezând că vor putea afla dela mine drumul incotro apucase Vlăduț. Ce să-ți spun; după o săptămână m'am întors aproape lipsită de puteri și vai, când am ajuns acasă Ileana nu mai era.

Bătrâna isbucni într'un plâns cu hohote și printre suspine o auzai cum blestema:

— Dare-ar Domnul să nu aibă parte de nimic ce li-e drag, blestemați, ticăloși; afurisit să fie neamul lor.

Iancu s'a apropiat, o prinse în bratele lui, o mângăea pe frunte spunându-i vorbe alinătoare.

— Lasă mamă, vom găsi noi pe Ileana...

— De te-ar auzi D-zeu, spuse încet bătrâna, mai liniștită acum...

— Și nu mai ai vre-o știre dela ea, întreabă Iancu...

— Aproape nimic... Spun alții că ar fi în casele unui grof dintr'un sat de lângă Abrud. Vecinii spun că a doua zi a plecat să mă caute, îngrijorată că eu nu m'am reintors seara — vezi ea nu știa unde am plecat — și de atunci nu s'a mai întors.

— Și cine spune că ar fi în casele Ungurului de lângă Abrud?

— Uite, aseară Ștefan din vecini mi-a spus că în timpul că eram eu la judecată, ar fi venit un prieten de-a lui din părțile Abrudului care a trecut chear prin satul grofului și spune că a întâlnit o copilă care tare mult seamănă cu Ileana nu mai cât era mai frumos îmbrăcată...

— Atunci, nu plânge o vom găsi-o. Nu mai de-ar fi așa...

— De Vlăduț nu mai știu nimic. Se zvoaște că ar fi trecut munții, s'ar fi dus în România; asta nu era destul, vai pe mine prea mult m'a pedepsit, de ce trebuia să-mi pierd și copilă?

— Lasă mamă, ca răsplătă că m'ai scăpat din închisoare îți voi aduce pe Ileana.

— Oh! eu nu te-am scăpat. Ți-am ajutat numai.

— Câtă vitejie și curaj într'o femeie, se vede că ești mama lui Vlăduț, sârmanul...

— Am făcut, dragul meu cecace trebuia să facă orice Român în locul meu. M'am întors dela judecată, nu mi-am mai găsit copilă, apoi mai aud și altă veste rea. Iancu e închis de Unguri și chear aici lângă satul unde m'am mutat de anul trecut. Nu am mai putut răbda. M'am gândit la tine; îmi aminteam de când erai la școală și în casa mea ai stat ani de-arândul și te iubeam ca o mamă, m'am gândit la suferințele noastre, la ținta pe care ți-a sădit-o ceriul în suflet și îți spun, cu gândurile acestea, a doua seară am plecat să gădesc fereastra închisorii pe unde aș putea vorbi cu tine. Apoi, ști că te-am găsit și cum nu era nimeni să ne audă ne-am înțeles că peste două zile noaptea să-ți aduc uneltele, să poți eși. Așa aș fi făcut însă am auzit gândurile Ungurilor și așa am venit cu o seară mai iute...

(Va urma.)

Redactor responsabil:

I O N R A Ț I U

ȘTIRI

— **Jandarmi atacați de mai mulți țărani.** În comuna Gropeni fiind arestați mai mulți nelegiuți, țărani au încercat să-i pună în libertate. S'a încins o luptă între săteni și jandarmi. Sunt răniți din amândouă părțile. Rezultatul a fost arestarea țărănilor.

— **Un tren răsturnat de vânt.** Pe linia ferată din Rjuca America, un tren electric, oprit din cauza ruperii de linie, a fost răsturnat de un mare vânt. Vagoanele aprinzându-se, flăcările mâinate de vântul puternic au cuprins în foc o fabrică de lemne și gara care se află în apropiere.

— **Din Cluj.** Advocatul Barodi Lazar a fost alungat din cercul avocaților din Cluj, fiind condamnat la șase luni închisoare de tribunalul din Alba-Iulia.

— **Atacat de hoți.** La Cernăuți a fost jefuit cârciumarul Isac Goldenberg de 36000 Lei de cătră niște hoți necunoscuți. Cârciumarul apărându-se a fost grav rănit de cătră hoți, cari au dispărut imediat după săvârșirea hoției.

— **Marele foc din jud. Bihor.** În ziua de 13 Dec. un mare foc s'a ivit la fabrica de mobile din comuna Buceu. Din cauza lipsei de apă și a uneltelor de stângere, focul a distrus întreaga fabrică. Pagube se ridică la aproape 1.500.000.

— **Comori într-o vie.** Niște țărani de lângă Iași săpând la o vie au găsit 10 oale pline cu obiecte de aur și argint. — Comorile au fost duse la Iași și cercetate de vestitul profesor Tărali. În oale s'au găsit 7 mănieri împletite de aur, două brățări, trei medalii în formă de pasări, două perechi de cercei, două cătărămi de aur și 15 bucăți rupte din brățări, inele și cercei. Comoara cântărește un kilogram și are o vechime de 500 de ani. Se crede că a fost îngropată de Turci ori de Tătari.

— **Sinucidere.** Tânărul Csek Francisc în etate de 28 ani din comuna Săcueni, după ce și-a pierdut toți banii în joc de cărți, s'a spânzurat.

— **Nenorocire.** O tânără muncitoare dela fabrica Metaloglob cu numele Juliu Schmach pe când lucra, mașina i-a apucat o mână zdrobindu-o. În stare gravă a fost dusă la spital.

— **Din Constantinopol.** În palatul exsultanului, Turciei a fost găsită o ladiță cu aurării, uitată în momentul fugei fostului sultan. Bijuteriile ar avea o valoare de peste 6 milioane de lei.

— **Omor descoperit după o lună.** Locuitorul Vasile Codreanu din Untești a dispărut de o lună de acasă fără a se mai ști nimic de el. Eri pe când un locuitor din comuna Voitești imprăștiat o căruță de gunoi pe câmp a găsit un cadavru. Puțin după aceasta s'a putut afla cine e a mortul, era tocmai Vasile Codredreanu. Jandarmii fac cercetări pentru aflarea criminalului.

— **Îngropată de vie.** Fata Nădejde Lupu din comuna Volineț în vârstă de 15 ani, ducându-se să scoată niște lut dintr'un tărnuț dela marginea satului, tărnuțul s'a prăbușit îngropând-o. Când după două ore oamenii din sat reușiră să o scoată, nefericita copilă era moartă.

— **Impușcat.** Gh. Varvarine din Chișcăreni inapoiindu-se seara dela câmp cu căruța, pe drum a fost întâmpinat de doi necunoscuți cari au descărcat în el un glonte de revolver, rănindu-l greu.

— **Prințul Nicolae în marina engleză.** O telegramă din Londra anunță că la 8 Decembrie a apărut în „Gazeta Oficială” numirea prințului Nicolae al României ca locotenent în marina britanică.

— **Avion prăbușit.** Un avion german făcând drumul Wiena—München și încercând să se coboare din cauza ceții n'a reușit și avionul s'a prăbușit dela o înălțime de 25 metri. Mașina s'a stricat de tot, oamenilor cari se aflau în ea nu li s'a întâmplat nimic.

CINEMA „PRINCIPELE CAROL”

PROGRAM:

I-a zi de Crăciuni

Film Metro-Goldwyn!

Refugiu în decadere.

Dramă socială în 6 acte.

În rolul principal CORINNE GRIFFITH.

II-a zi de Crăciuni

DAISY

Dramă de salon în 6 acte.

Primactorii: LIA MARA și ALFONS FRYLAND.

III-a zi de Crăciuni

Nu te căsători.

Istoria veselă a unei pereche tinăr.

Primactori: Vilma Bánky.

Spectacolele Sâmbătă 9, Duminecă 5, 7 și 9.

La măcelăria

Ștefan Incze

din Aiud, Piața Regele Ferdinand No. 19.

Se capătă zilnic cea mai bună calitate de carne de vită, de vițel, de porc, unsoare topită, slănină afumată și proaspătă de topit. Mezeluri proaspete și bune se capătă întotdeauna, cu prețurile cele mai reduse.

Cercetați și vă convingeți!

Cine vrea haine frumoase, elegante și moderne, atât civile cât și militare, nu le poate procura decât la **croitoria modernă** alui

Alexandru Vălean

Aiud, P. Reg. Ferd. No. 15. (lângă podul prefecturii).

Aici se lucrează după ultima modă franceză și engleză și cu prețurile cele mai moderate.

Se pregătesc și chipiuri pentru elevi.

Cercetați și vă convingeți!

Funcționari și Elevi la ori ce comandă au reducere de **20%**.

„ROMÂNUL”

Insofire generală, economică, industrială și comercială S. P. A.

AIUD.

Izvorul cel mai estin de cumpărare, unde aflați: coloniale, rom, vin, și tot felul de beuturi. Petroleu de lampă, ulei de uns, ulei de zilindru, tava-tă și benzină pentru mașini de imblătit etc.

Piatră vânăta 98—99% și rafle de legat vie.

LIBRĂRIE, asortată cu tot soiul de hârtie, cărți rechizite de școală și de biuro.

Români, cumpărați numai dela „Românul”!

SCHOPPELT și BAUER

fierărie

Telefon 61. AIUD. Telefon 61.

Furnizează toate categoriile de tinichea, fier, precum și diferite scule mecanice, tâmplărie, arme de vânăta, car-tuse revolvere, bricege, briciuri, patine pentru iarnă, skiuri, sănii pentru copii etc. etc.

ROMÂNII! Sprijiniți industria românească!

Comandați numai la

PETRU CRIȘAN

mecanic

Str. Unirii No. 2. AIUD. Str. Unirii No. 2.

Execută prompt și estin în atelierul său propriu, orice reparații de mașini de treierat (imblătit), mașini de cusut, biciclete și alte obiecte tehnice. Face din nou și reparaază cuptoare din fier, pluguri și alte lucrări mecanice la edificii.

Români!

Faceți reclamă în „GAZETA POPORULUI” care se citește în satele a lor trei județe.

„COOPERATIVA ÎNVĂȚĂTORILOR”

AIUD.

Secția de librărie: Cea mai bine asortată cu toate rechizitele de școală, articole de birou și cărți literare.

Cele mai potrivite și folositoare daruri pentru Crăciun:

cărți cu ilustrații și literatură pentru copii, garniture de scris, locuri rezervoare cu penițe de aur, serviete de piele, hârtie de corespondențe în cutii luxoase, albume de poezii și ilustrate, note muzicale.

Violine dela Lei 450 până la Lei 5000.